

ERDA

STRATEGIC HR & COMMUNICATIONS

2021

Kā tas būs – strādāt nākotnē?

Automatizācija vs. Darbinieki

“Vebinārs tiek īstenots ESF projekta Nr. 3.4.2.0/15/l/003
“Augstākā līmeņa vadītāju attīstības programma” ietvaros”

Valsts kanceleja

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Stāsts, kas izraisa dalītas jūtas

PRIECĪGS SATRAUKUMS

- Tehnoloģiju brīnumi
- Māksla atklāt iespējamo

BAILES

- Darbinieku atlaišanas
- Organizāciju struktūras izmaiņas
- Nākotnes industrijas

Darbs turpina mainīties

COVID-19 ietekmē organizācijas:

83%

Palielina attālinātā darba režīma izmantošanu

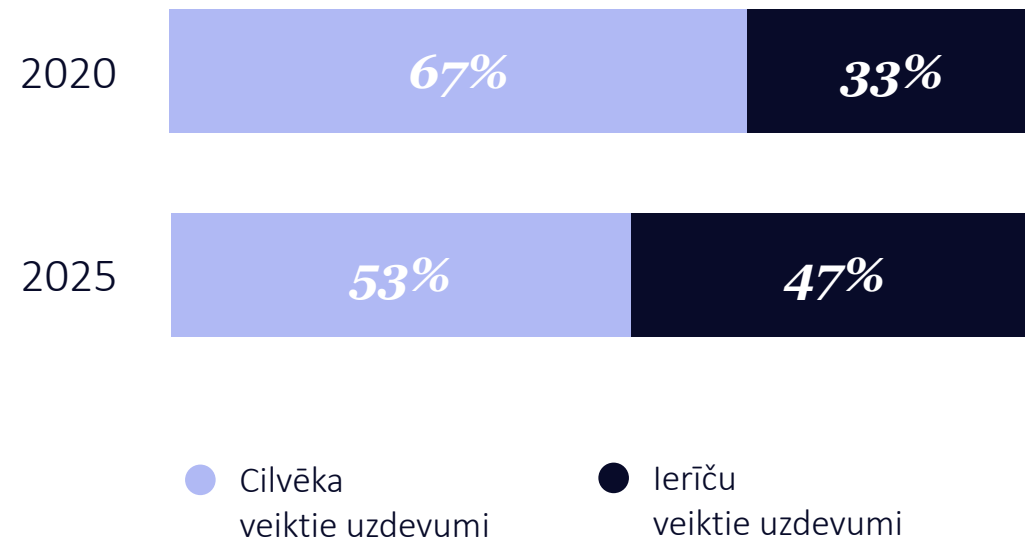
84%

Paātrina digitalizāciju

50%

Paātrina automatizāciju

Automatizācijas ātrums:

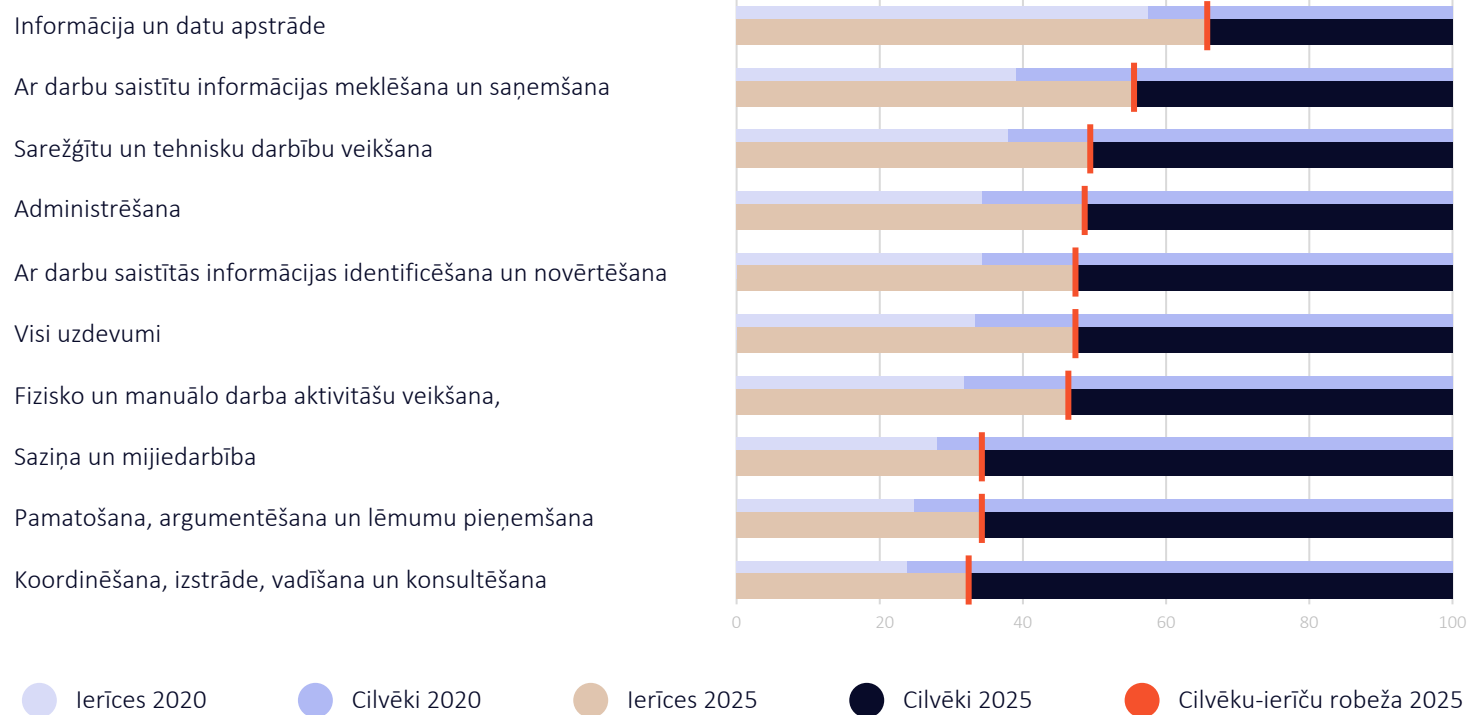

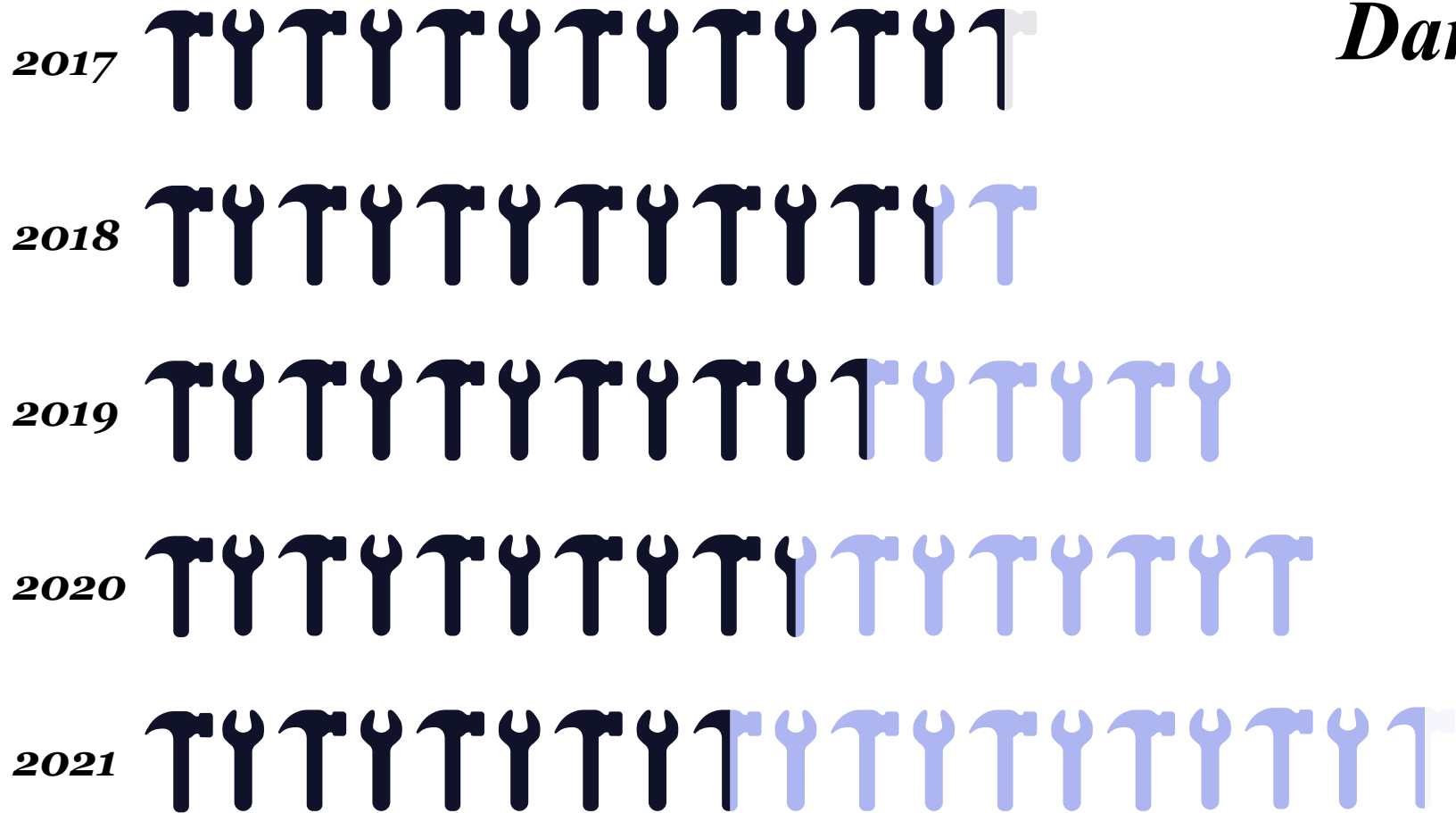
Ierīču iekļaušana darba uzdevumos

Darba uzdevumi, kuri tiks automatizēti, ietver manuālu darbu, kā arī “balto apkaklīšu” darbinieku uzdevumus, piemēram, informācijas un datu apstrādi.

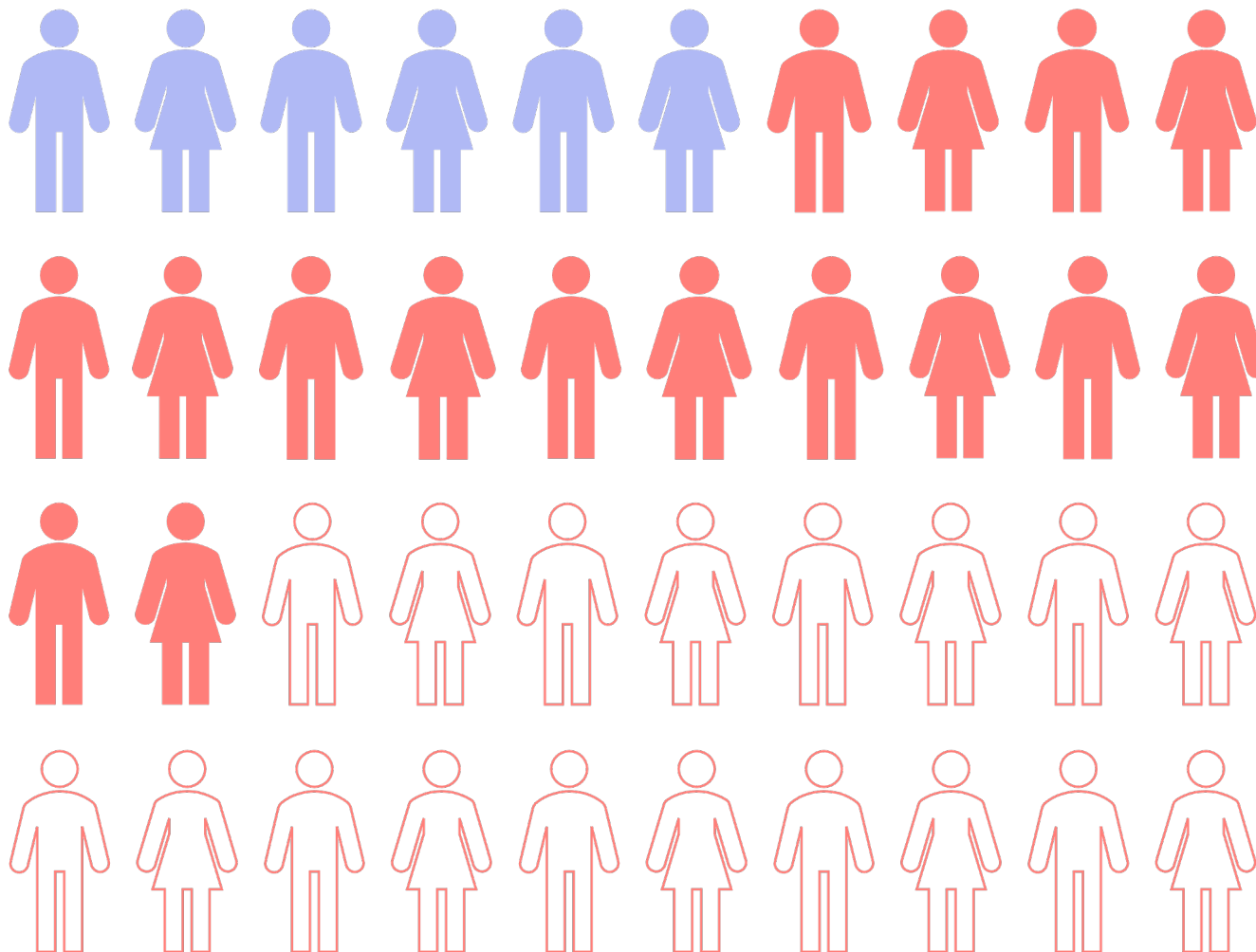
Uzņēmumu plānos ietilpst pielāgot savu darbības vietu, mainīt darbaspēka prasmes un palielināt īslaicīgu darbinieku («contractors») izmantošanu, kuri veic specializētus uzdevumus.

Cilvēku veikto uzdevumu apmērs salīdzinājumā ar ierīcēm 2020. un 2025.gadā (gaidāmais)

Darba devēji sagaida arvien vairāk un jaunas prasmes

14%

**NO DARBA TIRGUS IR
NEPIECIEŠAMA PILNĪGA
PĀRKVALIFIKĀCIJA**

40%

**NO DARBA TIRGUS IR
NEPIECIEŠAMA DAĻĒJA
PĀRKVALIFIKĀCIJA**

● Pilna pārkvalifikācijas nepieciešamība   ● Daļēja pārkvalifikācijas nepieciešamība

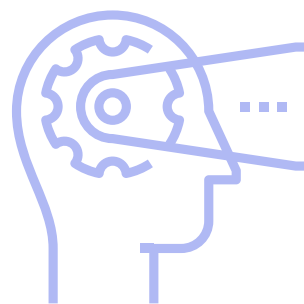
21. gadsimta prasmju grupas

DIGITĀLĀS PRASMES

Lai darbotos lielā ātrumā
pilnīgi digitālā vidē

KOGNITĪVĀS PRASMES

Lai uzlabotu esošos un
veidotu jaunus risinājumus

SOCIĀLĀS UN EMOCIONĀLĀS PRASMES

Lai nodrošinātu efektīvu
sadarbību, vadību un
pašizpausmi

SPĒJA PIELĀGOTIES UN ELASTĪBA

Lai būtu emocionāli
noturīgs pārmaiņu laikos

Top 10 prasmes 2025. gadam

Prasmju grupa

- Problēmu risināšana
- Pašvadība
- Darbs ar cilvēkiem
- Tehnoloģiju izmantošana un attīstība

Analītiskā domāšana
un inovācijas

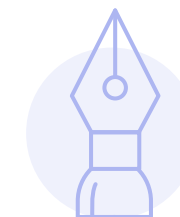
Aktīvā mācīšanās un
mācīšanās stratēģijas

Kompleksa
problēmu risināšana

Kritiskā domāšana
un analīze

Radošums, originalitāte
un iniciatīva

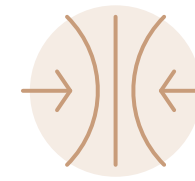
Līderība un
sociālā ietekme

Tehnoloģiju izmantošana,
uzraudzība un kontrole

Tehnoloģiju dizains
un programmēšana

Spēja pielāgoties, stresa
izturība un elastība

Argumentācija,
problēmu risināšana
un ideju ģenerēšana

Globāla mēroga izmaiņas nākotnes nodarbinātībā

Līdz 2025.gadam būs izveidojušās jaunas darbavietas, un citas tiks aizvietotas ar ierīcēm, vai tiks dalītas starp cilvēkiem un ierīcēm.

Profesijas, kurām palielinās pieprasījums:

1. Datu analītiķi un zinātnieki
2. Mākslīgā intelekta un mašīnmācīšanās speciālisti
3. Lielo datu ("Big Data») speciālisti
4. Digitālā mārketinga un stratēģijas speciālisti
5. Procesu automatizācijas speciālisti
6. Biznesa attīstības speciālisti
7. Digitālās transformācijas speciālisti
8. Informācijas drošības analītiķi
9. Programmatūras un lietotņu izstrādātāji
10. "Internet of things" speciālisti

Profesijas, kurām samazinās pieprasījums:

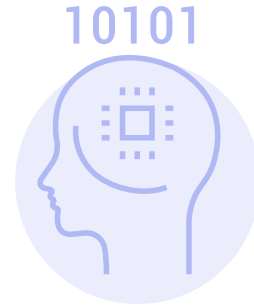
1. Datu ievades darbinieki
2. Administratīvie un izpildsekretāri
3. Grāmatvedības darbinieki
4. Auditori
5. Rūpnīcas strādnieki
6. Biznesa pakalpojumu un administrācijas darbinieki
7. Klientu informācijas un klientu apkalpošanas darbinieki
8. Vispārējo operāciju vadītāji
9. Mehāniķi un mašīnu remontētāji
10. Materiālu uzskaites un krājumu uzturēšanas darbinieki

Nākotnes izaugsmes jomas

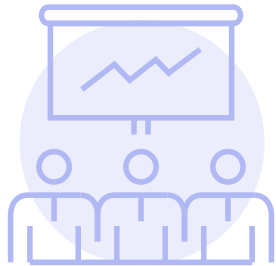
Veselības aprūpe

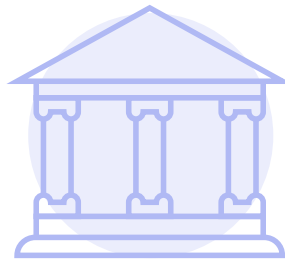
Datu analīze un AI

Inženierzinātnes un mākoņskaitļošana

Mārketingu,
pārdošana, saturs

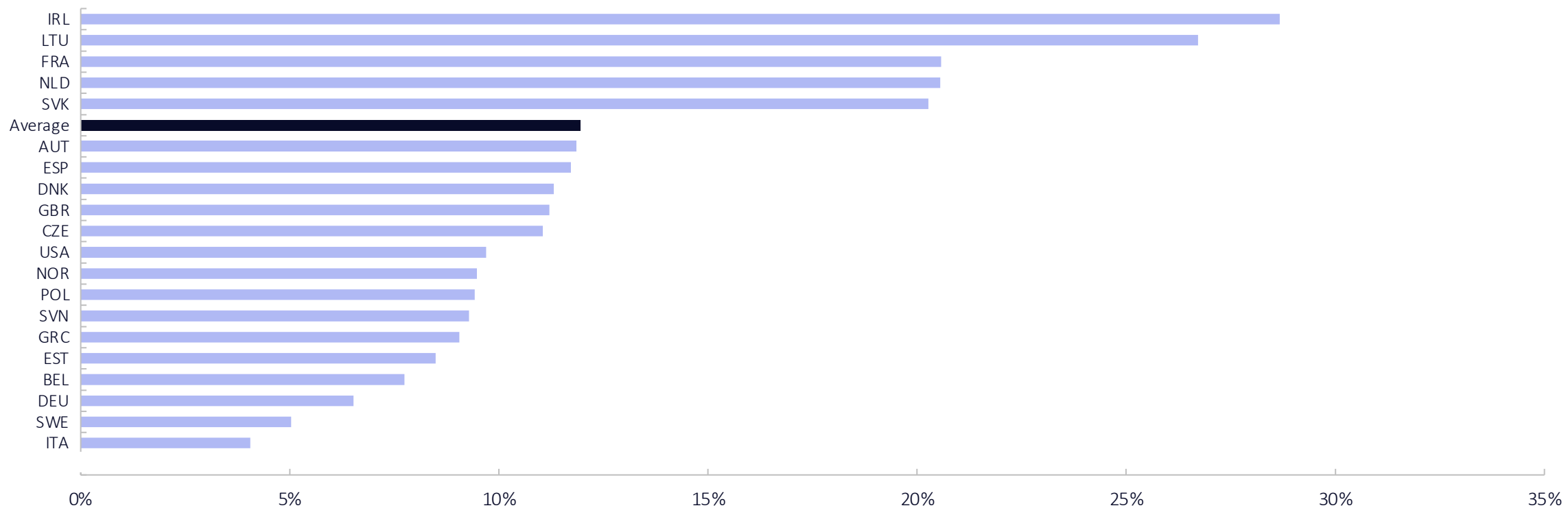
Cilvēki un
kultūra

Produktu
attīstība

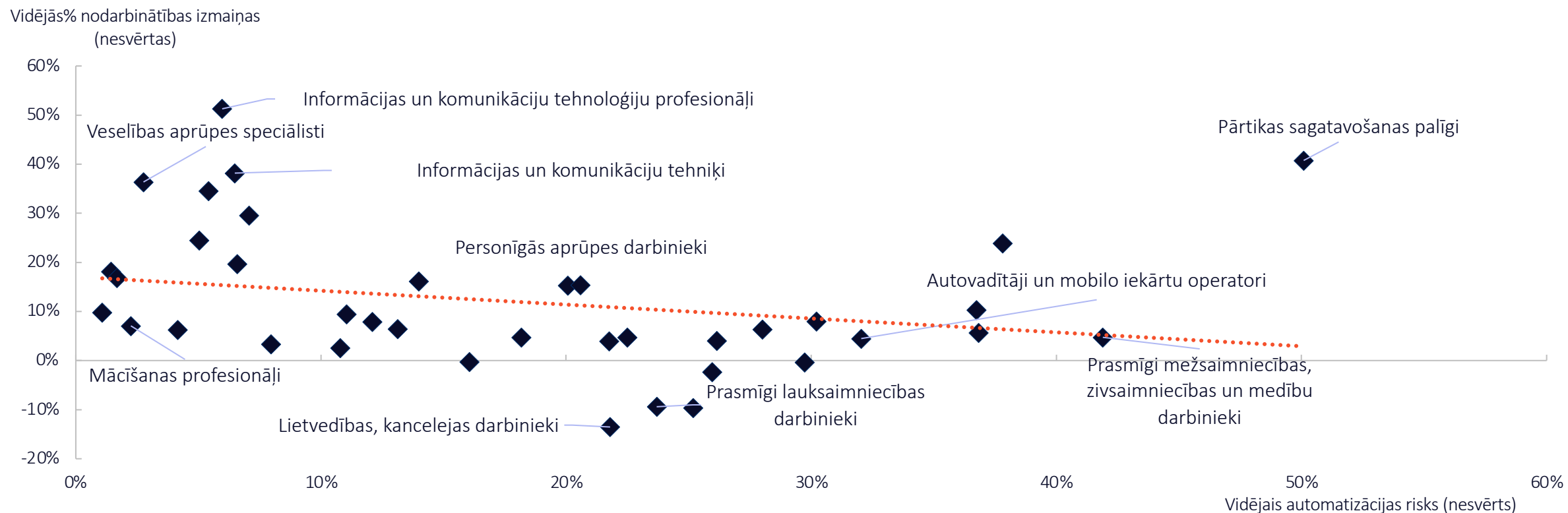
**VAIRĀK AUTOMATIZĀCIJAS
– VAIRĀK DARBA?**

Pēdējās desmitgades laikā visās valstīs bijis novērojams nodarbinātības pieaugums

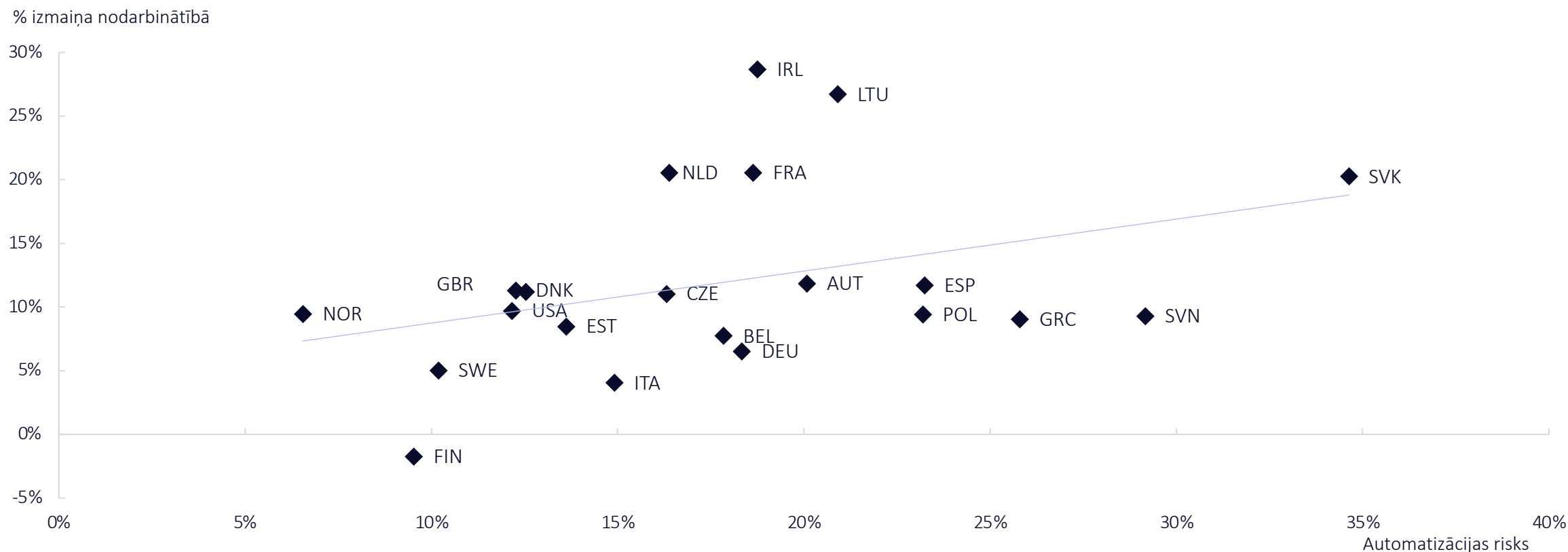

Nodarbinātības līmeņa vidējās procentuālās izmaiņas pa valstīm (2012 – 2019)

Automatizācija ietekmē nodarbinātību valstīs: zemāka izaugsme augsta riska profesijās

Valstīs ar lielāku automatizācijas “risku” nodarbinātība pieaugusi straujāk

Avots: Stjin Broecke "The Future of Work" (OECD) konferencē "The Future of Jobs" (2021. gada 17. februāris)

UN KAS NOTIKS AR MANI?

Pār kvalifikācija

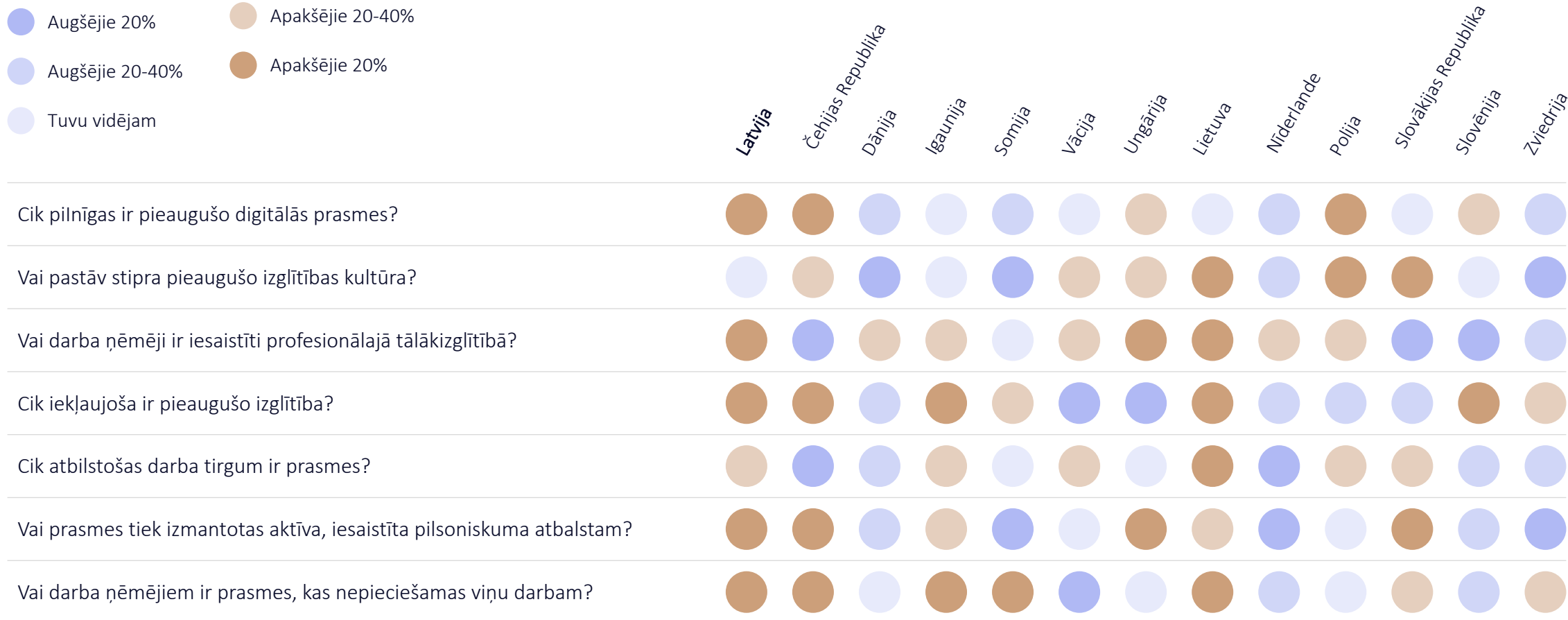
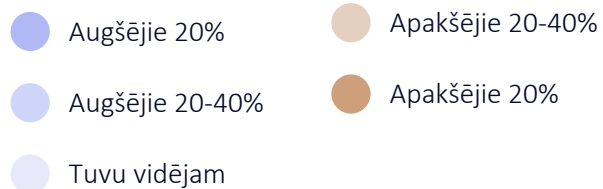

Lielākā daļa nākotnes profesiju šobrīd neeksistē (65% - 2030), liela daļa no šī brīža profesijām tiks automatizētas (47% - 2030), pusei no šī brīža darbiniekiem būs nepieciešams pārkvalificēties jau līdz 2025. gadam. **Nepārtraukta mācīšanās un periodiska pārkvalificēšanās** būs vienīgais veids, kā nodrošināt nodarbinātību.

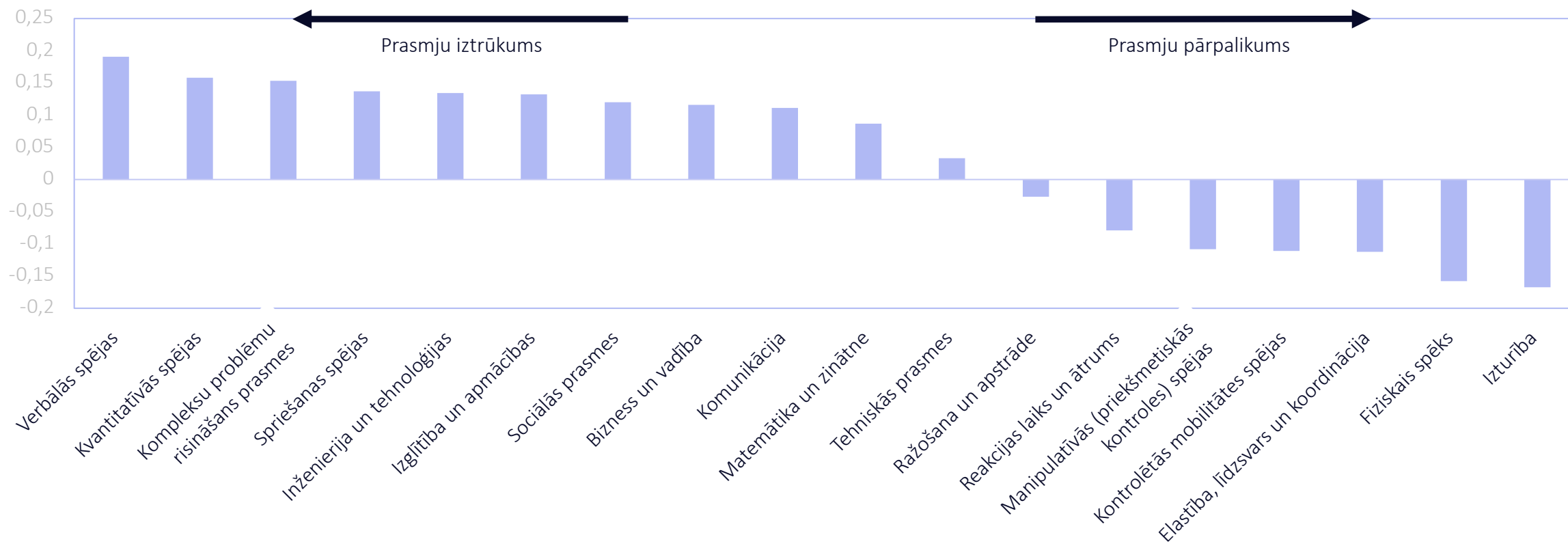

No visiem darbiniekiem būs nepieciešama pārkvalifikācija

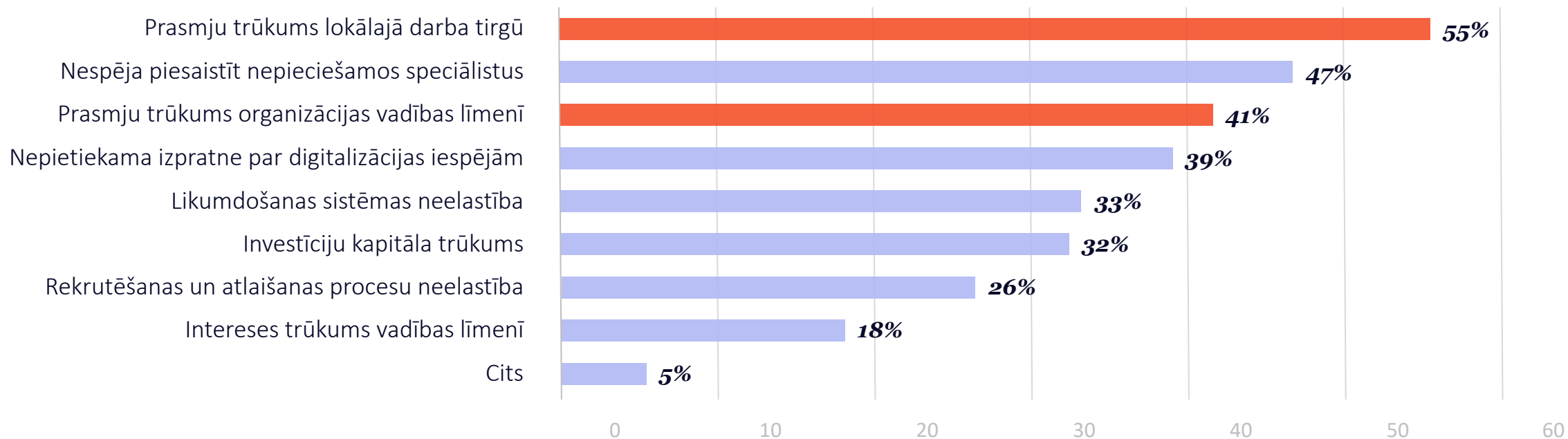
Kā Latvija izskatās Eiropas kontekstā?

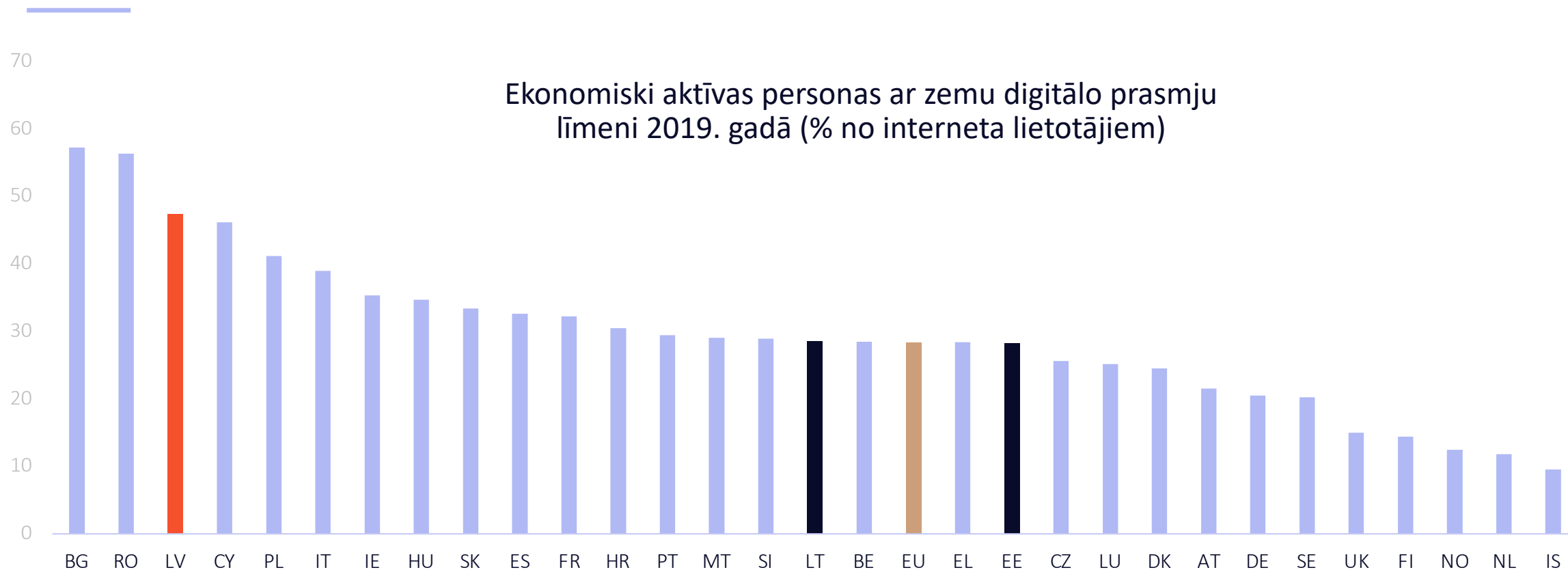
Prasmju pieprasījums un piedāvājums

Šķēršļi jaunu tehnoloģiju ieviešanai

Digitālās prasmes ir zemas pat interneta lietotāju vidū

Ieguldījumi darbinieku apmācībās

Šobrīd tikai 21% no uzņēmumiem pasaulē ir spējuši izmantot publiski pieejamo atbalstu darbinieku apmācībām.

2 no 3

darba devējiem ienākumus no ieguldījumiem darbinieku prasmju uzlabošanā sagaida viena gada laikā

Nepieciešamais laiks, lai apgūtu nākotnes profesijās nepieciešamās prasmes ar tiešsaistes kursu palīdzību

1-2
MĒNEŠI

Cilvēku un kultūra, Mārketinga, pārdošana un saturs

2-3
MĒNEŠI

Produktu attīstība, Datu analīze un AI

4-5
MĒNEŠI

Inženierzinātnes un mākoņskaitļošana

Mainās prasmes, ko par svarīgām uzskata Latvijas eksportējošo uzņēmumu vadītāji

NEMAINĪGI SVARĪGAS PRASMES

1. **Cilvēku vadības prasmes**
  - Līderība
  - Koučings un mentorings
  - Emocionālā inteliģence
  - Motivēšana
  - Atgriezeniskās saites sniegšana
2. **Sociālās prasmes**
  - Darbs komandā un sadarbšanās
  - Prezentēšanas prasmes
  - Pārrunu vadības prasmes

PIEAUGOŠI SVARĪGAS PRASMES

1. **Kognitīvās prasmes**
  - Kritiskā domāšana
  - Problēmu risināšanas prasmes
  - Izpēte un datu analīze
2. **Projektu vadības prasmes**
  - Pamati
  - Projektu vadība pēc *agile* metodoloģijas
  - Starptautisku projektu vadība

MAZĀK SVARĪGAS PRASMES

1. Finanšu prasmes
2. Vispārīgās datoru lietošanas prasmes

PRASMJU PAMATS

1. Angļu valoda
2. Pamata digitālās prasmes

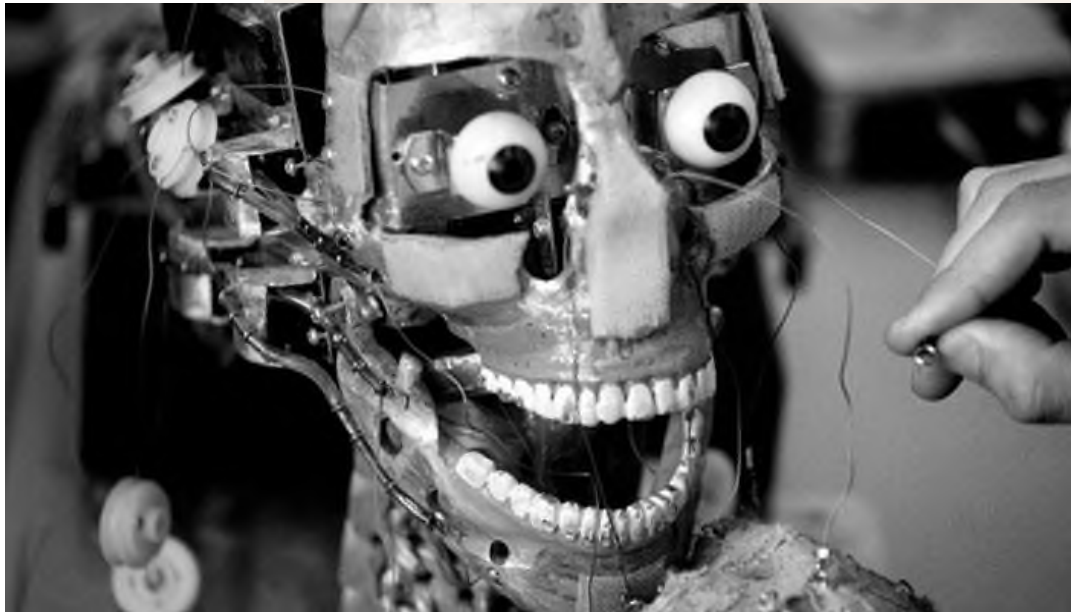

*Un ko darīsi Tu, kad
ierīces darīs visu pārējo?*

*Lai gan vēsturiski sabiedrība vienmēr ir spējusi
pielāgoties izmaiņām darba rīkos, tas nenozīmē, ka
to spējis paveikt arī katrs cilvēks individuāli*

*Kā cilvēki, kas nav
matemātikas «guru»
var pārspēt ro(botus)?*

*Nesi slikts robots...
Esi labs cilvēks!*

ERDA

STRATEGIC HR & COMMUNICATIONS

PĀRSLA BAŠKO

parsla.basko@erda.lv | +371 29458459 | www.erda.lv